

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

§. 6. De Origene.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

ordinat ex voluntate Patris, & optimè gubernat universum, indefessa & inexhausta potestate cuncta operans, propterea quod agit arcanas & abditas respiciens notiones. Numquam enim à sua specula excedit Dei Filius, ut qui non dividatur, non disseceatur, non transeat à loco ad locum, sit autem semper ubique, & contineatur nusquam; tota mens, tota lux paterna, totus oculus, qui omnia videt, omnia audit, scit omnia, &c.

Confirm. 2. ex eo quod etiam quarto sæculo, post exortam Pelagianam hæresim, *quæ*, seu natura, pro persona seu substantia usurpata fuerit à Scriptoribus orthodoxis, ut ab Alexandro Alexandria Episcopo in sua ad Alexandrum Constantinopolitanum epistola. Cujusmodi est, inquit, Ego & Pater unum sumus: quod Dominus ait, non ut Patrem se esse pronunciarer, neque ut duas hypostasi naturas unum esse declararet. Et paulò post: Interque unigenita interveniens natura, per quam universa de nihilo fecit Pater Dei verbi, quæ ex ipso existente generata est. Et à Gregorio Nazianzeno, *carm.* 2. *arc.* ubi loquens de Filio, dicit, quod sit natura genitori equalis. Hos non semel imitatus est Cyrillus Alexandrinus, cujus celebris, & tantoperè agitata, legitur in ejus epistola ad Successum hæc de Christo Domino sententia, *unam esse Dei verbi incarnatam naturam.*

Ad 2. locum dico, Clementem, dum ait Filium esse omnium Dominum, illum asserere verum Deum; eum de solo vero Deo verè dici possit illum esse omnium Dominum. Dum ait Filium servire pronuntiat Patris, non attribuit illi nisi servitutem impropriad, qualem veteres Orthodoxi magno consensu putarunt Filium, licet verum Deum, habere posse ad Patrem sola notionali ingeneri & genitori prærogativa superiorem.

§. VI.

De Origene.

Origenes Adamantius, Clementis Alexandrini discipulus fuit, & vixit usque ad tempora Imperatorum Galli & Volusiani. Singulati licet doctrina & eruditione præditus, multorum errorum insimulatur, in quos ex Philosophia Platonica deceptus incidisse dicitur. Quæritur hic, utrum etiam enarraverit citra Verbi divinitatem?

RESPONSIO.

Origenes malè sensit & scripsit de divinitate Verbi.

Prob. 1. autoritate veterum Scriptorum. Nam 1. S. Hieronymus in sua ad Avitum epistola, in qua, ad eum librorum Origenis de principiis translationem à se fideliter concinptam mitemens, monet Origenem docuisse, Christum Filium Dei, non natum esse, sed factum: Deum Patrem, per naturam invisibilem, à Filio non videri: Filium, qui sit imago invisibilis Patris, comparatum Patri non esse veritatem; apud nos autem, qui Dei omnipotentis non possumus recipere veritatem, imaginariam veritatem videri; ut majestas ac magnitudo majoris, quodammodo circumscripta, sentiat in Filio: Deum Patrem esse lumen incomprehensibile, Christum collatione Patris, esse splendorem perpetuum; qui apud nos pro imbecillitate nostra magnus esse videatur: ex duabus statuis, quarum una major sit, quæ mundum impleat, & magnitudine sua quodammodo invisibilis sit; alia verò parvula, quæ sub oculis cadat; priori Patrem, posteriori Filium similem esse: Deum Patrem omnipotentem esse, bonum, & perfectæ bonitatis; Filium non esse bonum, sed auram quendam & imaginem bonitatis; ut non dicatur absolutè bonus, & cum addigamento Pastor bonus, Majorem Patris fortitudinem esse, quam Filii & Spiritus sancti: & rursus majorem Filii fortitudinem, quam Spiritus sancti; & consequenter ipsius sancti Spiritus majorem esse virtutem ceteris, quæ sancta dicuntur.

Teste igitur locupletissimo S. Hieronymo, in libris *ad Alex.*, docuit Origenes Verbum non esse nisi im-

propriè Filium Dei, utpotè non de substantia Dei, sed de non extantibus productum, adeoque puram esse creaturam, in omnibus Deo Patre partibus infinitis minorem. Plures distinxit ordines, & in supremo Deum Patrem, utpotè solum insectum & increatum, ac proinde solum verum Deum: in secundo Verbum solum, ut creaturarum omnium excellentissimam, quæ Filius Dei dicitur, propter specialissimam quamdam divinitatis participationem: in tertio Spiritum sanctum, propter excellentem sanctitatis prærogativam, quæ ceteris, quæ sancta dicuntur, longè eminet: in quarto creaturas alias intelligentia præditas, &c. Hæ autem blasphemæ non leguntur nunc in libris Principiorum, quales nunc extant, quia excidit translatio Hieronymi, & sola superest editio Rufini interpolatoris, qui, ut ipse in Libri primi præfatione testatur, quæ in libris Origenis reperit in Trinitatis mysterio perperam scripta, correxit, aut prætermisit. Dum autem ait, à se correctæ, vel prætermittæ, ut aliena à doctrina Origenis, & ab hæreticis inserta, audiendus non est; incunctanter enim anteponendus est Hieronymus Rufino, mediocris auctoritatis viro.

2. S. Epiphanius hæc. 64. sic loquitur de Origene: Eo temeritatis progressus est, ut asserat unigenitum Filium Patrem videre non posse, neque Spiritum Filium, neque Angelos Spiritum, neque homines Angelos. Atque hic primus illius lapsus fuit. Ita enim ex Patris substantia Filium esse censet, ut nihilominus creatus fuerit. Quem quidem sola id gratia consecutum existimat, ut Filius diceretur. Et in epist. ad Joannem Hierosolymitanum: Quis Catholicorum possit æquo animo sustinere, ut audiant Origenis doctrinam atque consilium, & credant præclare illius prædicationi: Non potest Filius videre Patrem, neque Spiritus sanctus videre Filium? Hæc in libris *ad Alex.* scribuntur. Certè si Filius Patrem videre non potest, verus Deus non est, nec Patri æqualis; sed intelligentia, ac proinde & in ceteris omnibus inferior. Unde jure merito in eadem epist. Epiphanius Origenem vocat *Arii Patrem.*

3. S. Augustinus lib. de hæc. cap. 48. sic ait: Defensores ejus dicunt Origenem, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum unius ejusdemque substantie docuisse... sed qui ejus plura legerunt, contradicunt. Dicit præterea ipse Origenes, quod Filius Dei, sanctis hominibus comparatus, veritas sit; Patri collatus, mendacium: & quantum distat Apostoli Christo, tantum Filius Patri. Unde nec orandus est Filius cum Patre, quia non est author indulgentiarum petitionum, sed supplicator.

4. Justinianus Imperator in sua ad Mennam epistola, de Origene scribit, quod ante omnia in ipsam sanctam & consubstantialem Trinitatem blasphemias ausus est dicere: Patrem majorem esse Filio, Filium sancto Spiritu, Spiritum sanctum aliis spiritibus. Hoc ad suam impietatem addidit, ut diceret nec posse Filium Patrem videre, nec Spiritum sanctum Filium: ipsum Filium, & Spiritum sanctum creaturas esse; quodque nos sumus ad Filium, Filium esse ad Patrem. Hæc autem blasphemias ab Origene prolatas esse probat Justinianus, ex multis locis, ex libris principiorum depromptis.

Prob. 2. ex textibus Origenis. Sic enim loquitur, 1. Tom. 1. in Joan. Dicendum est, Deum cum animam sapientiam creasset, illius cura permisisse, ut... formas præberet entibus & materie. Quibus verbis videtur Filium asserere puram creaturam, quæ velut instrumentum uti voluit Pater in aliarum creaturarum productione. 2. Tom. 2. Ut Pater *αὐτὸς* (hoc est, per se Deus, & verus Deus) se habet ad imaginem & imagines imaginis; sic hunc in modum se habet ipse λόγος, hoc est, ipsa ratio, ad eam, quæ est in singulis, rationem. Juxta Origenem igitur, Verbum, quod est ipsa ratio per se subsistens, diversam habet substantiam à substantia Patris, sicut diversam habet substantiam à substantia aliarum creaturarum, ratione præditarum: nam juxta Origenem, Verbum se habet ad alias creaturas ratione præditas, sicut Pater se ha-

Rel. rna. lib.
des rpa. k.
cl.

se habet ad ipsum, & ad alias creaturas, ratione prædita: unde, juxta eundem, vel Verbum substantia diverſum est à Patre, vel Pater ipse substantia diverſus non est à creaturis: ratione præditis, quod est absurdum.

3. Eod. tom. 2. in Joan. *Deum igitur alii quidem Deum univſorum habent; qui vero hos proxime ſequuntur, in Christum Dei ipsius Filium defixi sunt. Tertii vero sunt, qui Solem, Lunam, omneque Cæli ornamentum habentes, à Deo aberrant.* Quibus verbis Origenes Christi adoratores tamquam in medio loco collocat inter eos, qui Patrem univſorum Deum colunt, & eos, qui ut numina venerantur Solem, Lunam, & Stellæ. Secundum Origenem igitur, Christus Filius Dei non est in eodem ordine cum Patre, sed in inferiore; non est unius & ejusdem dignitatis & majestatis, sed inferioris. Secundum Origenem, solus Pater univſorum Deus est, & solus est in supremo ordine. Unde secundum Origenem, vel Christus Filius Dei non est Deus propriè, sed improprie tantum Deus, vel inferioris ordinis, Deus per excellentiam quamdam verè divinitatis participationem.

3. Tom. 15. in Matth. *Proportionem quandam affinem, magis propinquam inter bonitatem Dei respectu Filii, qui bonitatis ipsius imago est, observare licet, quam servatoris respectu hominis boni, vel boni operis, vel arboris bonæ: plus etenim inferioribus bonis servator præstat, quatenus imago est bonitatis Dei ipsius, quam Deus, qui bonus est, servatori, qui dixit: Pater, qui misit me, major me est.* Hoc loco Origenes distinguit triplicem bonitatem, unam supremam, alteram intermediam, tertiam infimam: supremam Deo Patri; intermediam servatori, quatenus est imago Dei Patris, adeoque non quatenus homo est, sed quatenus est Filius Dei; tertiam denique rebus aliis creatis attribuit, cum hac tantum prærogativa Filii, quod minus distet à bonitate Patris, quam ab ejus bonitate distant res aliæ creatæ.

Detrahit igitur Origenes supremam bonitatem Filio. At qui detrahit Filio supremam bonitatem, detrahit ei veram divinitatem: vera enim divinitas est supremæ bonitas, & vicissim. Secundum Origenem, non una & eadem est bonitas Patri & Filii, sed alia est bonitas Patris, & alia Filii; sicut alia est bonitas Filii, & alia cæterarum creaturarum, cum hoc tantum discrimine, quod bonitas Filii bonitati cæterarum creaturarum magis excellat, quam bonitas Patris bonitati Filii. Igitur secundum Origenem, non una & eadem est substantia Patris & Filii, sed distinctæ & diverſas habent substantias, & diverſi ordinis: quorum enim distincta, & diverſa, ac diverſi ordinis bonitas est, eorum distinctam quoque, & diverſam, ac diverſi ordinis bonitatem esse necesse est.

5. Tom. 2. in Joan. *Si omnia per sermonem facta fuerunt, non à sermone facta fuerunt, sed ab eo, qui ipso sermone major est: quem quis alium dixerit quam Patrem ipsum?* Quibus verbis Origenes manifestè distinguit creationis mundi causam duplicem: unam principalem, nempe Patrem, & alteram purè instrumentalem, nempe Verbum. Ergo secundum Origenem, Pater & Verbum non sunt in eodem ordine: nam causa principalis superioris ordinis est; instrumentalis verò inferioris. Secundum Origenem, diverſa est substantia Patri à substantia Filii: nam causæ principalis substantia diverſa est à substantia causæ instrumentalis. Secundum Origenem, Pater Filio major est virtute: virtus enim causæ principalis virtute causæ instrumentalis præstantior est: adeoque secundum eundem, Pater Filio major est, non solum origine, sed etiam deitate: nam si major est virtute, deitate quoque majorem esse necesse est. Denique secundum Origenem, Filius dependet à Patre dependentia propriè dicta, & causalitatis: talem enim dependentiam habet causa instrumentalis à principali. Ex quibus omnibus clarum est Origenem Verbum ad creaturarum conditionem relegasse.

Obj. 1. Origenes pluribus locis aperte proficitur veritatem Catholicam circa SS. Trinitatem, ut ho-

mil. 12. in Numeros lib. 4. in epist. ad Rom. lib. 5. lib. 8. in cand. epist. lib. 1. Principiorum c. 2. & lib. 4. in Anacephalæosi. In iis enim locis aperte conſtitetur, Patrem & Filium unum ac idem esse in natura & substantia. R. loca illa omnia à Rufino, vel alio Interprete interpolata fuisse; & Rufino, aut alterius, non Origenis mentem & doctrinam exprimere.

Obj. 2. Origenes l. 6. contra Celsum, negat Filium factum esse. *Non enim eum, inquit, qui factus non est, & natura omnis factæ primogenitum scire quis potest, sicut ille, qui ipsum genuit, Pater?* Lib. 3. asserit Jesum esse Filium Dei, & Deum, quia ipsum Dei Verbum est. *Sciant, inquit, isti criminatores, hunc Jesum quem ab initio Deum, Deique Filium esse credimus, ipsum esse Verbum, ipsam veritatem, ipsam sapientiam.* Lib. 4. asserit Verbum esse immutabile. *Disſecat (Celsus) Verbum manere Verbum sua substantia, nec pati eorum quicquam, quæ corpus & anima patitur.* Ibidem ait, ex eo quod Christus passus sit, colligi non posse, quod passus sit Deus, quem colunt Christiani. *Responderi potest, inquit, distinguendo Verbi divini naturam, quæ Deus est, & Jesu animam.* Lib. 5. dicit Christianos adorare Dei, & Filii ejus unigeniti inenarrabili præstantia præcellentem divinitatem, quæ cætera omnia longè post se relinquit. Lib. 6. ait à Verbo, quia Deus est, Deum comprehendendi posse. Nam Cello asserenti Deum ratione comprehendendi non posse, sic respondet: *Distinguo significatum, si intelligatur de ratione, quæ vel inserta est nobis, vel è nobis se exierit, hac non esse Deum comprehensibilem. Sin de illa, quæ erat apud Deum, & ipsa erat Deus, damus hac Deum esse comprehensibilem.*

Præterea, S. Athanasius lib. de decretis Synodi Nicænæ, duo refert Origenis loca, in quibus Origenes asserit & probat Verbum ab æterno extitisse, & Patri *synaidion* esse. Adde Origenem in præfatione ad tractatus in Evangelium Joannis, dicere, *Verbum cum Patre univſorum Deum esse.* Et hom. 6. in Exodum sic loqui: *Nullus ergo in Diis similis Domino; nullus enim invisibilis, nullus incorporeus, nullus immutabilis, nullus sine initio, & sine fine, nullus creator omnium, nisi Pater cum Filio & Spiritu sancto.*

R. 1. Ea, quæ referuntur ex libris contra Celsum, saltem magna ex parte non carent suspitione. Origenes enim lib. 6. dicere potuit Filium genitum, non factum, eo sensu quo postea dixit prædicator ejus & admirator Eusebius Cæsariensis, & cum Eusebio Ariani dixere. Dum Origenes lib. 3. Jesum, quia Verbum est, Filium Dei, & Deum esse asserit, quæritur quo sensu asserat: Eusebius enim, Origeni addictissimus, & cum Eusebio Ariani, qui Origene, velut ducem, gloriabantur, Jesum asseruere Filium Dei, & Deum, sed Deum inferioris ordinis, & Dei Filium latè & improprie. Quare eod. lib. Origenes non dicit, *Respondetur*, sed *Responderi potest distinguendo Verbi naturam, quæ Deus est, & Jesu animam?* Quid sibi vult illud, *Damus hac* (nempe rationem, quæ erat in principio, & erat apud Deum, & ipsa erat Deus) *Deum esse comprehensibilem?* An non illud, *damus*, idem est ac, *permittimus?*

Suspicionem augeat quod ait Origenes lib. *Proximum*, scilicet, *mundi molitorem esse Filium Dei Verbum, qui velut suapte manu mundum fabricavit: Patrem verò Verbi, eo ipso, quod Filio suo atque Verbo jussit mundum facere, esse primum opificem.* Ecce aperte videtur Origenes duos mundi opifices distinguere, unum primum, qui imperavit, & est primarius; alterum verò, qui imperantis mandata executus est, & est secundarius mundi opifex. Quæ diverſas non solum substantias, sed etiam essentias important. Eod. lib. sic adhuc loquitur Origenes: *Itaque religiose colimus Patrem veritatis, & veritatem Filium, duos quidem substantia, unum verò concordia, consensu, voluntatisque identitate.* Vertunt aliqui, *duos substantia*, ajuntque Origenem, hic nomen *hypostasis* iungere, non pro *persona*, sed pro *persona*. Sed

de hoc meritò ambigitur, præsertim cum prioribus illis Ecclesiæ sæculis, aut semper, aut ferè semper, nomen *hypostasis* pro *usia* seu substantia à Scriptoribus Ecclesiasticis usurparetur. Præterea, lib. 5. dicit Origenes singulas nationes, Architectis Babylonicæ turris in varia loca dispersis, attributas esse præsidibus suis Angelis, seu principibus, inter quos præstantiorem & valentiorẽ cæteris unum esse ait, cui commissum est genus Hebræorum, & quem fuisse Jesum contendit. Ecce Origenes manifestè non tribuit Verbo nisi supremum inter creaturas intellectuales locum.

R. 2. Origenes, ut probat imprimis Athanasii testimonium, aliqua interdum rectè scripsit de Verbo, eique attribuit ea, quæ non nisi in verum Deum cadere possunt. Tanta fuit apud hominem, quem Platonis doctrina infecerat, authoritas & vis traditionis Ecclesiasticæ, ejus proinde etiam illum, quantumvis ei aliunde contradixerit, testem habemus! Quod autem hic dicimus, Origenem circa Verbi divinitatem pugnantia scripsisse, mirum videri non debet; cum illud idem circa divinitatem Spiritus sancti ipsum fecisse, expressè affirmet S. Basilus lib. de Spiritu sancto cap. 29. *Jam verò, inquit, & Origenem, multis in locis expositionum, quas in Psalmos edidit, deprehendimus cum sancto Spiritu gloriam deferentem Deo, virum, qui non omnino sanas habet de Spiritu opinioniones; nihilominus hic reveritus consuetudinis robur, pias voces emisit de Spiritu. Ad hunc modum, opinor, traditionis vis sæpe compulit homines suis ipsorum dogmatibus contradicere.* Sicut ergo vis traditionis compulit Origenem, ad contradicendum suis dogmatibus, quoties pias voces emisit de Spiritu sancto, ita & quoties pias voces emisit de Verbo Dei Filio, ad contradicendum suis dogmatibus, compulit eum vis traditionis.

Porro quæ contra SS. Trinitatem, & personarum divinarum in natura & essentia unitatem, & identitatem, & æqualitatem, perperam apud Origenem repertiuntur scripta, ab hæreticis inserta fuisse affirmat Rufinus: sed Rufino contradicit oculatior & fide dignior Hieronymus. Contradicit S. Epiphanius, S. Augustinus, Theophilus Alexandrinus, qui in prima Paschali epistola, hanc refert Origenis blasphemiam: *Sicut Pater & Filius unum sunt; ita & anima, quam assumpsit Filius Dei, & ipse Filius Dei unum sunt; & Synodi quintæ Patres, qui varios Origenis errores, præsertim eos, qui spectant SS. Trinitatem, & quidem ut errores ipsiusmet Origenis, non ut ab aliis insertos notarunt, & condemnarunt.* Valet etiam contra Origenem S. Athanasius, qui Arianis, Origenem suum esse gloriantibus, solum opponit duo loca, quibus Origenes Verbi æternitatem asserit, & prædamnat illud Arii & Arianorum dictum, *Erat quando non erat*; nec queritur Athanasius ab hæreticis corruptos fuisse libros Origenis; sed è contra conatur illum exculare, cum ait: *Quæ disputandi certandique gratia scripsit, ea non quasi ipsius sint verba, aut quasi ipse ita sentiat, sed eorum, qui cum eo contentiosius disputarunt, accipienda sunt.* Hæc igitur laboriosi illius Origenis sententia est: post illa ergo, quæ certandi gratia quasi in palestra adversus hæreticos adduxerat, statim ista, quæ propria ipsius sunt, subintulit: *Si est, inquit, ulla imago, &c.*

Ex his S. Athanasii verbis manifestè colligitur, aliqua Origenem de SS. Trinitate scripsisse, quæ reprehensione digna essent, & ecclesiasticæ Traditioni minime consonarent; quæ, quia Origenes disputandi certandique gratia scripserat, non quasi ipsius essent verba, aut quasi ipse ita sentiret, sed eorum, qui contra eum contentiosius disputarant, accipienda esse, contendit S. Athanasius; qui Origenem, ex eo quòd Verbum ab æterno extitisse docuerit, idem de Verbi divinitate, quod postea definierunt Patres Nicæni, sensit, non satis aptè conclusèque colligit: nam Origenes potuit Verbum æternum asserere, & nihilominus illud creaturam credere; cum crediderit mundos innumerabiles æternis sibi suc-

lis succedentes, ut testatur S. Hieronymus lib. 2. Apolog. contra Rufinum c. 3.

De S. Gregorio Neocæsariensi, Origenis discipulo, qui ob insigne donum miraculorum, Taumaturgus cognominatus est, & duobus Dionysiis, Romano scilicet & Alexandrino, consule disputationem 1. ubi sanctorum illorum Patrum authoritate Ecclesiasticam traditionem de numero Personarum divinarum in unitate essentiae probavimus. Unum hic addam, S. Basilium epist. 64. scribere Gregorium Neocæsariensem aliquando Filium creaturam & opus dixisse, & in expositione fidei adversus Alianum, quæ non extat, posuisse, *Patrem & Filium ratione quidem & cogitatione esse duos; unum autem hypostasi.* Ad 1. respondet Basilus ipse, Gregorium tunc locutum esse de Filio ut homine, seu de Filio secundum naturam assumptam in utero Virginis, non de Filio secundum naturam à Patre acceptam. Ad 2. respondeo Gregorium sumere hypostasim pro natura seu essentia, non pro subsistentia; & sensum ejus esse, quòd Pater & Filius ita sint unus & ejusdem essentiae realiter, ut tamen sint æquivalenter duo etiam secundum essentiam, & substantiam; quatenus tam sunt duæ personæ, duo supposita realiter, quam si distinctas realiter essentias & substantias haberent. Porro ad probandam Gregorii de divinitate Verbi rectam fidem multum valeret proluxa expositio, quam sub ejus nomine ediderunt Turrianus & Vossius; at non à Gregorio, sed ab alio autore, post exortam hæresim Arianam, conscriptam fuisse ipsa lectio docet.

§. VII.

De sanctis Martyribus Luciano, & Methodio.

Lucianus, Antiochenus Presbyter, celebris morum sanctitate & doctrina, Nicomediæ anno 311. sub Galerio Maximiano martyrio coronatus est. Hunc à tribus Episcopis excommunicatum, quòd apud se Paulum Samozatenum excepisset, longo tempore mansisse scribit Alexander Alexandrinus in sua ad cognominem Bisantii Episcopum epistola. Hunc etiam, ut unum è ducibus suis, venditabant Arius & ejus gregarii; unde & ab ejus nomine se *Lucianistas* cognominabant. Eum tamen de Verbi divinitate rectè sensit, probatur ipsimet Eusebiani; cum se secundam formulam Antiochenam manu ipsius Luciani scriptam invenisse, publicè protestati sunt. Hæc enim formula, in sensu obvio & proprio verborum, planè catholica est in iis, quæ ad Verbum seu Filium Dei attingunt, ut suo loco ostensum est: neque aliud in ea desideratur præter *omousii* vocabulum, quod tamen in ea æquivalenter continetur.

Methodius Tyri Episcopus, floruit Diocletiano imperante, & anno ejus 20. gloriosum martyrium obiit, vir sanctitate & doctrina conspicuus. Hunc quoque de Verbi divinitate rectè sensit, prob. 1. ex Theodoretò in dialogo 1. ubi hæc ejus verba referuntur: *Ad eo admirabile, & tanto studio expetendum est martyrium, quòd ipse Dominus Jesus Christus Filius Dei se id honorare testatus sit, non rapinam arbitratus se esse equalem Deo, ut etiam eo dono hominem, ad quem descenderat, coronaret.* 2. Ex ipso Methodio in lib. de Simcone & Anna, in quo sic alloquitur B. Virginem: *Sola, quæ Dei sunt, cum Deo partiri meruisti; quæ sola Deum carne pepereris, ipsum qui ex Deo Patre unigenit & coeternè natus est.* Et inferius de Christo nato: *Venit lumen tuum, lumen sempiternum, lumen perenne, lumen supremum, lumen immateriale, lumen Deo ac Patri consubstantiale: lumen quod est in Spiritu, & in quo est Pater: lumen illuminans sæcula: lumen illuminans cœlestia & terrestria Christus verus Deus noster.* Et inferius sic adhuc Christum alloquitur: *Tu lumen verum ex vero lumine; Deus verus ex Deo vero. . . . At te ipse, non per gratiam Deus. . . . Quoniam tua est gloria, & potestas, & magnificentia, ac majestas cum Patre & Spiritu sancto in sæcula sæculorum.*

Obi.

§. 1. exom. l. 1. cap. 11.

Biblioth. PP. tom. 3.